

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 7
The 7th STOU National Research Conference

การตัดสินใจซื้อผักปลอดสารพิษของผู้บริโภค: กรณีศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี
Consumers' Decision toward Purchasing Chemical-Free Vegetables: a Case Study of
SuphanBuri Province

คึกฤทธิ์ ศิลาลัย (Khukrit Silalaiy)¹ สนุ่น มีเพชร (Sanun Mephet)² โชติมา เวสารัชชานนท์ (Chotima Vesaracharnont)³

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการตัดสินใจซื้อผักปลอดสารพิษ และเพื่อเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลต่อการตัดสินใจซื้อผักปลอดสารพิษของผู้บริโภคในจังหวัดสุพรรณบุรี ประชากรเป็นผู้อยู่ในวัยทำงานในจังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 711,836 คน กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 418 คน โดยการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามที่ค่าความเชื่อมั่นของอยู่ที่ ระดับ 0.837 ประกอบด้วยตัวแปรต้น ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล เพศ การศึกษา รายได้ และอาชีพ ตัวแปรตาม ได้แก่ การตัดสินใจซื้อผักปลอดสารพิษของผู้บริโภค ตามหลัก 4P คือ ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทางการจำหน่าย และด้านการส่งเสริมการตลาด วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบความแตกต่างของกลุ่มตัวอย่างด้วย t-test และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ One-way ANOVA ผลการศึกษา พบว่า ผู้บริโภคมีการตัดสินใจซื้อผักปลอดสารพิษโดยให้ความสำคัญในด้านผลิตภัณฑ์ ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านราคา และด้านช่องทางการจัดจำหน่าย โดยรวมอยู่ในระดับมากตามลำดับ เมื่อทดสอบตามสมมติฐานพบว่า เพศที่ต่างกันมีระดับการตัดสินใจซื้อผักปลอดสารพิษด้านผลิตภัณฑ์และด้านการส่งเสริมการตลาดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ระดับการศึกษา รายได้ และอาชีพที่ต่างกันมีการตัดสินใจซื้อผักปลอดสารพิษของผู้บริโภคด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทางการจำหน่าย และด้านการส่งเสริมการตลาดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ การตัดสินใจ ผักปลอดสารพิษ ผู้บริโภค

¹ อาจารย์ภาควิชาการศึกษาต่อเนื่องและอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง e-mail address: ritt25@hotmail.com

² อาจารย์โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง e-mail address: sanoon1143@gmail.com

³ อาจารย์ภาควิชาการศึกษาต่อเนื่องและอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง e-mail address: chotima_v@hotmail.com

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 7
The 7th STOU National Research Conference

Abstract

This research aims to study the decision toward purchasing chemical-free vegetables and to compare personal factors to consumers' decision toward purchasing chemical-free vegetables in Suphanburi province. The population was 711,836 persons; the sample group of consumers 418 persons were selected by using the simple random sampling method. The research instruments were questionnaire with the reliability of 0.837, consisting of personal factors; gender, education level, income and occupation. And the main 4Ps is the product, price, place, and promotion. Data were analyzed by percentage, mean, standard deviation, t-test, and One-way ANOVA. The study found that consumers' decision toward purchasing chemical-free vegetables, with a focus on the product, promotion, price and promotion were at a high level, respectively. The hypothesis found that the difference in gender decision toward purchasing chemical-free vegetables in product and promotion, significant at the 0.05. An Education level, income and occupation made the difference in consumers' decision toward purchasing chemical-free vegetables in product, price, place, and promotion, significant at the 0.05.

Keywords: Decision, Chemical-free vegetables, Consumers

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 7

The 7th STOU National Research Conference

บทนำ

ปัจจุบันสังคมตื่นตัวในการบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพเพิ่มขึ้น การรับรู้ของผู้บริโภคเกี่ยวกับการรับประทานอาหารเพื่อสุขภาพได้ทวีปริมาณขึ้นในช่วงหลายปีที่ผ่านมาและทำให้ความต้องการผักและผลไม้เพิ่มขึ้น (Olaimat & Holley, 2012). โดยเฉพาะผู้บริโภคนิยมรับประทานผักกันจำนวนมาก ซึ่งผักมีความสำคัญต่อมนุษย์ในฐานะที่เป็นแหล่งอุดมไปด้วยธาตุอาหารที่จำเป็นต่อร่างกายหลายอย่าง อย่างไรก็ตามความกังวลด้านสุขภาพที่สำคัญบางอย่างอาจเกิดขึ้นจากการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชที่ใช้ในทางที่ผิดในระหว่างการผลิตผัก การลดความเสี่ยงต่อสุขภาพโดยการพัฒนาทางเลือกในการลดการใช้สารกำจัดศัตรูพืชอาจเป็นประโยชน์ต่อผู้บริโภคและผู้ผลิต (Coulibaly *et al.*, 2011)

ระบบการทำเกษตรอินทรีย์ได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นอย่างมากเนื่องจากการที่เกษตรกรทั่วไปมีการใช้สารกำจัดศัตรูพืชสังเคราะห์และปุ๋ยเคมีจำนวนมาก อาหารอินทรีย์เป็นอาหารที่ปลอดภัยและเป็นประโยชน์ต่อสุขภาพมากขึ้นเนื่องจากการทำฟาร์มปลอดสารเคมีที่ใช้ในการผลิต (Somasundram *et al.*, 2016) ซึ่งมีรายงานว่าในยุโรปมีการบริโภคสินค้าเกษตรอินทรีย์และผักปลอดสารพิษเพิ่มขึ้นเป็นประจำทุกปี (Willer & Kilcher, 2009)

ผักปลอดสารพิษเป็นผักที่มีกระบวนการการผลิตที่มีการใช้สารเคมีสังเคราะห์ เช่น ธาตุอาหารต่างๆ ใช้ปุ๋ยเคมีเพื่อเร่งการเจริญเติบโต รวมถึงการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ต่างๆ แต่เมื่อถึงเวลาเก็บเกี่ยวจะต้องไม่มีสารพิษตกค้างอยู่ และผักที่ได้ต้องตรวจสอบพิสูจน์แล้วว่าปราศจากสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชตกค้างหรือไม่เกินค่าความปลอดภัยตามเกณฑ์ขององค์การอาหารและการเกษตรแห่งสหประชาชาติ และองค์การอนามัยโลก (สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ, 2559)

กรมส่งเสริมการเกษตร (2539) ได้จำแนกผักปลอดสารพิษไว้ 4 ประเภท ได้แก่

1) ผักปลอดสารกำจัดศัตรูพืช (pesticide free) การปลูกผักแบบนี้จะเน้นการควบคุมการใช้สารเคมีในการปลูก โดยไม่ใช้สารเคมีในการกำจัดแมลง แต่ยังคงใช้ปุ๋ยเคมีและฮอร์โมนเร่งผลผลิต โดยเป็นสารเคมีที่ไม่เป็นอันตรายต่อร่างกาย ผลผลิตที่เก็บเกี่ยวจะต้องมีสารพิษตกค้างไม่เกินปริมาณที่กำหนดไว้เพื่อความปลอดภัยของผู้บริโภค โดยมีหน่วยงานรับรองมาตรฐานจากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ว่าไม่มีสารตกค้างเกินระดับมาตรฐานที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนดไว้

2) ผักอนามัยหรือผักกางมุ้ง (pesticide safe) เป็นผักที่ยังคงใช้ปุ๋ยเคมีเพื่อการเจริญเติบโต และใช้สารกำจัดแมลง แต่จะเป็นสารเคมีที่มีพิษตกค้างในระยะสั้น และจะหยุดฉีดสารเคมีก่อนการเก็บเกี่ยวตามระยะเวลาที่กำหนดไว้เพื่อให้ผักได้ปลอดจากสารเคมีหรือมีสารพิษตกค้างไม่เกินปริมาณที่กำหนดไว้

3) ผักเกษตรอินทรีย์หรือผักออร์แกนิกส์ (organic farming) เป็นผักที่ปลูกด้วยวิธีธรรมชาติ ไม่ใช้เมล็ดพันธุ์ที่ผ่านการตัดต่อพันธุกรรม ไม่ใช้สารเคมีในการผลิต จะเน้นการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยชีวภาพ ปุ๋ยหมัก การกำจัดศัตรูพืชจะใช้สิ่งที่ผลิตจากธรรมชาติ เช่น สะเดา เพราะปลอดภัยต่อสุขภาพและไม่ทำลายสภาพแวดล้อม โดยในความหมายของสหพันธ์เกษตรอินทรีย์นานาชาติ (International Federation of Organic Agriculture Movements; IFOAM) ได้พูดถึงการปลูกแบบนี้ว่า เป็นระบบเกษตรที่ผลิตอาหารด้วยความยั่งยืนทางสิ่งแวดล้อม สังคม และเศรษฐกิจ โดยจะเน้นการปรับปรุงดิน การเคารพต่อศักยภาพทางธรรมชาติของพืช สัตว์ และนิเวศน์การเกษตร เกษตรอินทรีย์ จึงลดการใช้ปัจจัยการผลิตจากภายนอก และหลีกเลี่ยงการใช้สารเคมีสังเคราะห์ เช่น ปุ๋ยเคมี สารเคมีกำจัดและป้องกันศัตรูพืช เป็นต้น โดยพยายามประยุกต์ใช้ธรรมชาติในการเพิ่มผลผลิต และพัฒนาความต้านทานต่อโรคของพืชและสัตว์เลี้ยง หลักการเกษตรอินทรีย์นี้เป็นหลักสากลซึ่งผักเกษตรอินทรีย์นี้ต้องได้รับการตรวจสอบและรับรองจากองค์กรตรวจสอบว่าได้รับการรับรองโดยองค์การตรวจสอบอิสระซึ่งอยู่ภายใต้โครงการรับรองจากสหพันธ์เกษตรอินทรีย์นานาชาติ

4) ผักไฮโดรโปนิิกส์ (hydroponics) เป็นการปลูกผักโดยใช้น้ำแทนดิน จะผสมอาหารที่จำเป็นต่อการเจริญเติบโตลงในน้ำ จากนั้นรากพืชที่สัมผัสน้ำจะดูดซึมสารอาหารที่สะสมไว้ที่ใบ ส่วนรากที่ไม่สัมผัสน้ำจะทำหน้าที่รับออกซิเจน ผักที่นิยมปลูกประเภทนี้จะเป็นผักสลัดพันธุ์ต่างๆ

ผักปลอดภัยจากสารพิษคือผักที่มีระบบการผลิตมีการใช้สารเคมีในการป้องกันและปราบศัตรูพืชรวมทั้งปุ๋ยเคมีเพื่อผลผลิตและการเจริญเติบโต และเมื่อเก็บเกี่ยวแล้วยังมีสารเคมีตกค้างไม่เกินปริมาณที่กำหนดไว้

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 7

The 7th STOU National Research Conference

ประเทศไทยมีคนไทยป่วยจากสารเคมีกำจัดศัตรูพืช โดยเกษตรกรเป็นอาชีพที่ป่วยจากสารเคมีกำจัดศัตรูพืช ทุกๆ ปี จะพบผู้ป่วยสูงในช่วงเดือนพฤษภาคมถึงเดือนสิงหาคม ซึ่งเป็นช่วงฤดูฝนเกษตรกรเริ่มเพาะปลูกและมีการใช้สารเคมีในการกำจัดศัตรูพืชร่วมด้วย (สำนักโรคบาตวิทยา, 2559) จากความกังวลของผู้บริโภคเกี่ยวกับคุณภาพและความปลอดภัยของอาหาร กระตุ้นความต้องการใช้ผลิตภัณฑ์อินทรีย์ที่เพิ่มขึ้นจึงเป็นแรงผลักดันในการพัฒนาการเกษตรอินทรีย์โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศอุตสาหกรรม รัฐบาลมีการตอบสนองด้วยการกำหนดเป้าหมายสำหรับการขยายการผลิตอินทรีย์และโอกาสทางการตลาดได้รับการพัฒนาขึ้นเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของยุทธศาสตร์ในการแก้ไขปัญหาความกังวลดังกล่าว ดังนั้นการเลือกรับประทานผักปลอดสารพิษจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง

จังหวัดสุพรรณบุรี มีศูนย์การเรียนรู้ที่ส่งเสริมและเป็นสถานที่เผยแพร่ให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันกำจัดศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน ได้แก่ การผลิตแมลงศัตรูธรรมชาติ (ตัวห้ำ ตัวเบียน) พืชสมุนไพร เชื้อโรคและชีวจุลินทรีย์ที่เป็นประโยชน์สำหรับป้องกันกำจัด ศัตรูพืชทดแทนการใช้สารเคมี นอกจากนี้ยังถ่ายทอดการใช้เทคโนโลยีที่เกี่ยวกับการป้องกันกำจัดศัตรูพืชให้แก่เกษตรกร ได้แก่ โรงเรือนเพาะเลี้ยงและขยายแมลงศัตรูธรรมชาติ โรงเรือนปลูกพืชไร้ดิน แปลงสาธิตการปลูกพืชปลอดสารพิษ เพื่อรณรงค์ให้ประชาชนในจังหวัดสุพรรณบุรี สามารถสร้างศักยภาพการผลิตผักปลอดสารพิษกระจายสู่ครัวเรือนและส่งจำหน่ายภายในจังหวัดได้อย่างเข้มแข็ง และเพื่อต่อยอดทางธุรกิจให้ยั่งยืน ปัจจุบันผักปลอดสารพิษได้มีช่องทางการจัดจำหน่ายในสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ ทำให้ผักปลอดสารพิษเป็นสินค้ามีชื่อเสียงของจังหวัดสุพรรณบุรี

จากเหตุผลดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาการตัดสินใจซื้อผักปลอดสารพิษของผู้บริโภคในจังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อการตัดสินใจเลือกซื้อผักปลอดสารพิษของผู้บริโภคในการเลือกรับประทานผักปลอดสารพิษและเป็นประโยชน์ต่อผู้ประกอบการในการนำข้อมูลไปวางกลยุทธ์ให้สามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพมากที่สุด

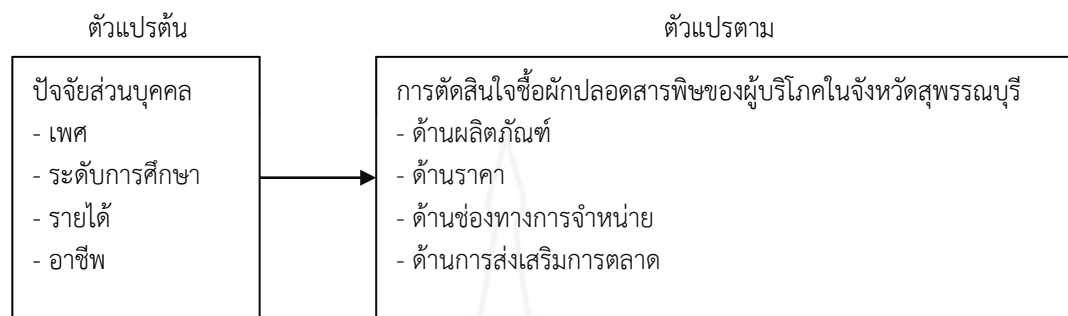
วัตถุประสงค์การวิจัยและกรอบแนวคิดการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการศึกษาเพื่อศึกษาการตัดสินใจซื้อผักปลอดสารพิษของผู้บริโภคในจังหวัดสุพรรณบุรี และเพื่อเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลต่อการตัดสินใจซื้อผักปลอดสารพิษของผู้บริโภคในจังหวัดสุพรรณบุรี

ขอบเขตของการศึกษา มีดังนี้ ขอบเขตด้านเนื้อหา ในการวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาตัดสินใจซื้อผักปลอดสารพิษของผู้บริโภคในจังหวัดสุพรรณบุรี สำหรับตัวแปรในการศึกษา แบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่ ตัวแปรต้น คือ ปัจจัยส่วนบุคคล และตัวแปรตาม คือ การตัดสินใจซื้อผักปลอดสารพิษของผู้บริโภคในจังหวัดสุพรรณบุรีตามหลักส่วนประสมทางการตลาด (4Ps) (ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ, 2539) ดังภาพที่ 1

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 7
The 7th STOU National Research Conference

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาเรื่องการตัดสินใจซื้อผักปลอดสารพิษของผู้บริโภคในจังหวัดสุพรรณบุรี เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรที่ศึกษาได้แก่ผู้อยู่ในวัยทำงาน (อายุ 15 ปีขึ้นไป) จำนวน 711,836 คน (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2559) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นตัวแทนในการตอบแบบสอบถามในงานวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริโภคผักปลอดสารพิษที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ขนาดของการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้ใช้สูตรของ Yamane (1973) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 ราย ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลโดยการสุ่มอย่างง่ายได้แบบสอบถามที่ครบถ้วนสมบูรณ์ทั้งหมด 418 ชุด

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามขึ้นจากการศึกษาแนวคิด และทฤษฎีต่างๆ ตลอดจนศึกษาจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ส่วนดังนี้ ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัว ได้แก่ เพศ การศึกษา รายได้ และอาชีพ และโดยลักษณะแบบสอบถามประกอบด้วย คำถามที่มีหลายคำตอบให้เลือก (multiple choices question) ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับการตัดสินใจซื้อผักปลอดสารพิษของผู้บริโภค เป็นแบบวัดมาตราส่วน ประเมินค่า (rating scale method) ของ Likert ผู้ตอบแบบสอบถามให้เหตุผลที่ตัดสินใจซื้อผักปลอดสารพิษ ซึ่งมี 5 ระดับ ทดสอบความเที่ยงตรง (validity) ทำการตรวจสอบความถูกต้องของข้อแบบสอบถามในเชิงของเนื้อหาให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยนำเครื่องมือที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาถึงความเห็น พบว่าข้อคำถามที่ผู้วิจัยได้ทดสอบมีค่า IOC มีค่าตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป

สำหรับการทดสอบความน่าเชื่อถือ (reliability) โดยวิธีการหาสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบัค (cronbach'alpha coefficient) พบว่า ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามอยู่ที่ ระดับ 0.837 การวิเคราะห์และแปลผลข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistic) เพื่ออธิบายถึงลักษณะปัจจัยส่วนบุคคล คือ เพศ ระดับการศึกษา รายได้ และอาชีพ สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การแปลผลของความคิดเห็นพิจารณาจากค่าเฉลี่ยโดยใช้เกณฑ์ของ Best (1981, p. 82) มีรายละเอียดดังนี้ ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.00 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49 หมายถึง เห็นด้วยมาก ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายถึง เห็นด้วยน้อย และค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด การศึกษาสถิติเชิงอนุมาน (inferential statistic) เพื่อทดสอบสมมติฐานแต่ละข้อ สถิติที่ใช้ ได้แก่ สถิติการทดสอบความแตกต่างของกลุ่มตัวอย่างด้วย Independent Sample Test (t-test) และ การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ One-way ANOVA

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 7
The 7th STOU National Research Conference

ผลการวิจัย

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิงมากที่สุด มีจำนวน 333 คน คิดเป็นร้อยละ 79.7 มีระดับการศึกษาปริญญาตรีมากที่สุด โดยมีจำนวน 204 คน คิดเป็นร้อยละ 48.8 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001 - 20,000 บาทมากที่สุด โดยมีจำนวน 154 คน คิดเป็นร้อยละ 36.8 มีอาชีพพนักงานบริษัทเอกชนมากที่สุด โดยมีจำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 24.9

การตัดสินใจซื้อผักปลอดสารพิษของผู้บริโภค พบว่า ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดมีผลต่อการตัดสินใจซื้อผักปลอดสารพิษของผู้บริโภคในจังหวัดสุพรรณบุรีโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.81$, S.D. = .775) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ในด้านผลิตภัณฑ์การตัดสินใจซื้อผักปลอดสารพิษของผู้บริโภคโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = .779) รองลงมาในด้านการส่งเสริมการตลาดอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.88$, S.D. = .794) ในด้านราคาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.71$, S.D. = .734) และ ในด้านช่องทางการจำหน่ายอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.66$, S.D. = .793) ตามลำดับ แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ระดับความสำคัญของปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดด้านต่างๆต่อการตัดสินใจซื้อผักปลอดสารพิษของผู้บริโภค (n=418)

การตัดสินใจซื้อผักปลอดสารพิษของผู้บริโภค	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านผลิตภัณฑ์			
1. ลักษณะภายนอก เช่น มีความสดใหม่ สวยงาม	3.83	.835	มาก
2. ความปลอดภัยจากการบริโภค	3.92	.700	มาก
3. ราคาสินค้าของผักปลอดสารพิษ	4.10	.803	มาก
4. แหล่งผลิตผักปลอดสารพิษ	4.06	.890	มาก
5. ประโยชน์ที่ได้รับจากการบริโภค	4.37	.705	มาก
6. บรรจุภัณฑ์ที่สะดวก	3.83	.840	มาก
7. รสชาติของผักปลอดสารพิษ	3.69	.712	มาก
8. ผักมีหลากหลายชนิดให้เลือกซื้อ	4.19	.745	มาก
รวม	4.00	.779	มาก
ด้านราคา			
1. ราคาขายผักปลอดสารพิษเหมาะสม	3.89	.865	มาก
2. ป้ายแสดงราคาที่ชัดเจน	3.68	.667	มาก
3. ราคาคงที่ไม่ค่อยมีการเปลี่ยนแปลง	3.79	.671	มาก
4. ราคามีหลายระดับให้เลือก	3.49	.733	มาก
รวม	3.71	.734	มาก

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 7
The 7th STOU National Research Conference

ตารางที่ 1 (ต่อ)

การตัดสินใจซื้อผักปลอดสารพิษของผู้บริโภค	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านช่องทางการจำหน่าย			
1. มีตัวแทนจำหน่ายหลากหลายหาซื้อสินค้าง่าย	3.87	.816	มาก
2. ทำเลที่ตั้งร้านที่จัดจำหน่ายสะดวกต่อการซื้อ	3.74	.746	มาก
3. สถานที่จัดจำหน่ายมีความสะอาด	3.76	.746	มาก
4. มีบริการจัดส่งโดยตรงถึงที่	3.27	.864	ปานกลาง
รวม	3.66	.793	มาก
ด้านการส่งเสริมการตลาด			
1. มีป้ายโฆษณาเกี่ยวกับผักปลอดสารพิษ	3.83	.835	มาก
2. มีการลดราคาผักปลอดสารพิษ	3.92	.700	มาก
3. มีการให้ความร่วมมือช่วยเหลือสังคม	3.83	.835	มาก
4. มีพนักงานคอยให้คำแนะนำ	3.91	.704	มาก
5. มีการให้ความรู้ในการบริโภคผักปลอดสารพิษ	4.10	.803	มาก
6. ผักปลอดสารพิษมีโอกาสขยายตลาดได้ดี	4.06	.890	มาก
7. โอกาสทางการตลาดของผักปลอดสารพิษได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐเป็นอย่างดี	3.54	.793	มาก
รวม	3.88	.794	มาก
โดยรวมทุกด้าน	3.81	.775	มาก

ผลการทดสอบสมมติฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า เพศที่ต่างกันมีการตัดสินใจซื้อผักปลอดสารพิษของผู้บริโภคด้านผลิตภัณฑ์ และด้านการส่งเสริมการตลาดแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงดังตารางที่ 2

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 7
The 7th STOU National Research Conference

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบการตัดสินใจซื้อผักปลอดสารพิษของผู้บริโภค จำแนกตามเพศ

การตัดสินใจซื้อผักปลอดสารพิษของผู้บริโภค	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.
ด้านผลิตภัณฑ์				
ชาย	4.11	.410	.743	.009*
หญิง	3.97	.452		
ด้านราคา				
ชาย	4.03	.565	.963	.228
หญิง	3.94	.562		
ด้านช่องทางการจำหน่าย				
ชาย	3.96	.578	.476	.940
หญิง	3.96	.575		
ด้านการส่งเสริมการตลาด				
ชาย	4.14	.376	.000	.001*
หญิง	3.97	.505		

*p < .05

ผลการทดสอบสมมติฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า การศึกษาที่ต่างกันมีการตัดสินใจซื้อผักปลอดสารพิษของผู้บริโภคด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทางการจำหน่าย และด้านการส่งเสริมการตลาดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงดังตารางที่ 3

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 7
The 7th STOU National Research Conference

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบการตัดสินใจซื้อผักปลอดสารพิษของผู้บริโภค จำแนกตามระดับการศึกษา

การตัดสินใจซื้อผักปลอดสารพิษ	$\bar{X}$	S.D.	F	Sig.
ด้านผลิตภัณฑ์				
ต่ำกว่าปริญญาตรี	3.81	.513	24.048	.000*
ปริญญาตรี	3.95	.384		
ปริญญาโทหรือสูงกว่า	4.20	.423		
ด้านราคา				
ต่ำกว่าปริญญาตรี	3.67	.501	23.079	.000*
ปริญญาตรี	4.13	.520		
ปริญญาโทหรือสูงกว่า	3.90	.581		
ด้านช่องทางการจำหน่าย				
ต่ำกว่าปริญญาตรี	4.14	.583	11.215	.000*
ปริญญาตรี	3.83	.513		
ปริญญาโทหรือสูงกว่า	4.05	.616		
ด้านการส่งเสริมการตลาด				
ต่ำกว่าปริญญาตรี	3.85	.415	17.818	.000*
ปริญญาตรี	3.94	.440		
ปริญญาโทหรือสูงกว่า	4.20	.535		

*p < .05

ผลการทดสอบสมมติฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า รายได้ที่แตกต่างกันมีการตัดสินใจซื้อผักปลอดสารพิษของผู้บริโภคด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทางการจำหน่าย และด้านการส่งเสริมการตลาดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงดังตารางที่ 4

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 7
The 7th STOU National Research Conference

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบการตัดสินใจซื้อผักปลอดสารพิษของผู้บริโภค จำแนกตามรายได้

การตัดสินใจซื้อผักปลอดสารพิษ	$\bar{X}$	S.D.	F	Sig.
ด้านผลิตภัณฑ์				
ต่ำกว่า 10,000 บาท	3.84	.390	22.051	.000*
10,001 - 20,000 บาท	3.93	.425		
20,001 - 30,000 บาท	3.99	.460		
30,001 - 40,000 บาท	4.58	.189		
มากกว่า 40,000 บาท	4.01	.371		
ด้านราคา				
ต่ำกว่า 10,000 บาท	4.23	.451	14.717	.000*
10,001 - 20,000 บาท	4.04	.571		
20,001 - 30,000 บาท	3.91	.613		
30,001 - 40,000 บาท	3.43	.294		
มากกว่า 40,000 บาท	3.91	.425		
ด้านช่องทางการจำหน่าย				
ต่ำกว่า 10,000 บาท	3.58	.225	90.504	.000*
10,001 - 20,000 บาท	3.71	.523		
20,001 - 30,000 บาท	3.97	.505		
30,001 - 40,000 บาท	4.88	.127		
มากกว่า 40,000 บาท	4.50	.000		
ด้านการส่งเสริมการตลาด				
ต่ำกว่า 10,000 บาท	3.89	.366	13.492	.000*
10,001 - 20,000 บาท	4.03	.484		
20,001 - 30,000 บาท	4.04	.468		
30,001 - 40,000 บาท	4.41	.380		
มากกว่า 40,000 บาท	3.72	.515		

*p < .05

ผลการทดสอบสมมติฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า อาชีพที่ต่างกันมีการตัดสินใจซื้อผักปลอดสารพิษของผู้บริโภคด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทางการจำหน่าย และด้านการส่งเสริมการตลาดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงดังตารางที่ 5

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 7
The 7th STOU National Research Conference

ตารางที่ 5 ผลการเปรียบเทียบการตัดสินใจซื้อผักปลอดสารพิษของผู้บริโภค จำแนกตามอาชีพ

การตัดสินใจซื้อผักปลอดสารพิษของผู้บริโภค	$\bar{X}$	S.D.	F	Sig.
ด้านผลิตภัณฑ์				
นักเรียน /นิสิต /นักศึกษา	4.29	.421	37.382	.000*
พนักงานบริษัทเอกชน	3.68	.443		
ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	4.09	.433		
เจ้าของกิจการ	4.21	.371		
อื่นๆ	3.83	.133		
ด้านราคา				
นักเรียน /นิสิต /นักศึกษา	3.81	.541	33.432	.000*
พนักงานบริษัทเอกชน	3.64	.470		
ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	4.14	.486		
เจ้าของกิจการ	3.88	.546		
อื่นๆ	4.45	.413		
ด้านช่องทางการจำหน่าย				
นักเรียน /นิสิต /นักศึกษา	4.29	.604	8.948	.000*
พนักงานบริษัทเอกชน	3.99	.525		
ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	3.75	.520		
เจ้าของกิจการ	3.92	.585		
อื่นๆ	3.95	.552		
ด้านการส่งเสริมการตลาด				
นักเรียน /นิสิต /นักศึกษา	4.25	.414	111.273	.000*
พนักงานบริษัทเอกชน	3.77	.358		
ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	4.29	.443		
เจ้าของกิจการ	4.31	.242		
อื่นๆ	3.41	.123		

*p < .05

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 7 The 7th STOU National Research Conference

อภิปรายผลการวิจัย

การตัดสินใจซื้อผักปลอดสารพิษของผู้บริโภคในจังหวัดสุพรรณบุรีโดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งผู้บริโภคให้ความสำคัญในการตัดสินใจซื้อผักปลอดสารพิษโดยเน้นด้านผลิตภัณฑ์ที่ต้องคำนึงถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการบริโภคผักมีหลากหลายชนิดให้เลือกซื้อ และมีตราสินค้าของผักปลอดสารพิษที่ชัดเจน ผู้จัดจำหน่ายควรที่จะมีผักปลอดสารพิษที่หลากหลายชนิดให้ผู้บริโภคได้เลือกซื้อด้านราคานั้นผู้บริโภคให้ความสำคัญในการตัดสินใจซื้อผักปลอดสารพิษโดยเน้นราคาขายผักปลอดสารพิษเหมาะสมกับคุณภาพราคาคงที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดจนมีป้ายแสดงราคาสินค้าที่ชัดเจนและราคามีหลายระดับให้ผู้บริโภคได้เลือกเลือกด้านช่องทางการจัดจำหน่ายผู้บริโภคให้ความสำคัญในการตัดสินใจซื้อผักปลอดสารพิษโดยเน้นให้ผู้ขายมีตัวแทนจำหน่ายหลากหลายหาซื้อสินค้าง่าย สถานที่จัดจำหน่ายมีความสะอาด และทำเลที่ตั้งร้านที่จัดจำหน่ายสะดวกต่อการซื้อ และด้านการส่งเสริมการตลาดผู้บริโภคให้ความสำคัญในการตัดสินใจซื้อผักปลอดสารพิษโดยเน้นการให้ความรู้ในการบริโภคผักปลอดสารพิษให้กับผู้บริโภค และการส่งเสริมและสร้างโอกาสเพื่อให้มีการขยายตลาดผักปลอดสารพิษให้มากยิ่งขึ้น

จากการวิจัยพบว่าเพศต่างกันมีการตัดสินใจซื้อผักปลอดสารพิษเนื่องจากผู้บริโภคเพศหญิงเป็นเพศที่ต้องประกอบอาหารมากกว่าเพศชาย (อริศรา รุ่งแสง, 2555) ระดับการศึกษาต่างกันมีการตัดสินใจซื้อผักปลอดสารพิษเนื่องจากผู้ที่มีการศึกษาสูงจะให้ความสำคัญด้านอาหารและสุขภาพ ผู้บริโภคที่มีระดับการศึกษาปริญญาโทหรือสูงกว่าจะให้ความสำคัญในการตัดสินใจซื้อผักปลอดสารพิษโดยเน้นด้านผลิตภัณฑ์ ระดับปริญญาตรีจะให้ความสำคัญในการตัดสินใจซื้อผักปลอดสารพิษโดยเน้นด้านของราคา และระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีจะให้ความสำคัญในการตัดสินใจซื้อผักปลอดสารพิษโดยเน้นช่องทางการจัดจำหน่าย ผู้บริโภคที่มีรายได้ที่สูงระหว่าง 30,001 - 40,000 บาท บาท จะให้ความสำคัญในการตัดสินใจซื้อผักปลอดสารพิษโดยเน้นการเลือกผลิตภัณฑ์ช่องทางการจัดจำหน่ายที่สะดวกและการส่งเสริมการตลาด ส่วนผู้บริโภคที่มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท จะให้ความสำคัญในการตัดสินใจซื้อผักปลอดสารพิษโดยเน้นราคาเป็นหลัก และผู้บริโภคที่มีอาชีพที่ต่างกันมีการตัดสินใจซื้อผักปลอดสารพิษอาจเนื่องจากความรู้ ทักษะคิด ความคิดเห็นต่อการรับรู้ข่าวสารที่แตกต่างกัน (อริศรา รุ่งแสง, 2555) ผู้บริโภคที่เป็นเจ้าของกิจการจะให้ความสำคัญในการตัดสินใจซื้อผักปลอดสารพิษโดยเน้นการส่งเสริมการตลาด ส่วน นักเรียน นิสิต นักศึกษาจะให้ความสำคัญในการตัดสินใจซื้อผักปลอดสารพิษโดยเน้นด้านผลิตภัณฑ์และช่องทางการจำหน่าย

อย่างไรก็ตามเพื่อให้การตอบสนองความพึงพอใจของผู้บริโภคอย่างสูงสุด ควรปลูกฝังและเผยแพร่ความรู้ในการดูแลสุขภาพให้ประชาชน ควรสร้างภาพพจน์ที่ดีของผักปลอดสารพิษ มีการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อในรูปแบบต่างๆ เช่น โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต สื่อสิ่งพิมพ์ จะทำให้ผู้บริโภคหันมาบริโภคผักปลอดสารพิษ เป็นต้น ควรนำปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดมาใช้ในการทำแผนกลยุทธ์ทางการตลาดที่มุ่งเน้นไปสู่ผู้บริโภค เช่น การส่งเสริมการขาย เป็นต้น และควรมีการวางแผนการผลิตและการตลาด โดยกำหนดราคาให้ผู้บริโภคยอมรับได้และสามารถยินดีจ่าย ควรออกแบบผลิตภัณฑ์รวมถึงการมีช่องทางการจัดจำหน่ายที่เข้าถึงผู้บริโภคทุกกลุ่ม ส่งเสริมการปลูกผักปลอดสารพิษหลายๆ ชนิดให้เหมาะสมในช่วงเทศกาล เช่น เทศกาลกินเจ ต้องวางแผนการผลิตผักปลอดสารพิษให้เพียงพอต่อความต้องการดังกล่าว เป็นต้น และควรออกแบบผลิตภัณฑ์ที่ได้มาตรฐาน มีตราสินค้าและบรรจุภัณฑ์ที่ห่อหุ้มอย่างดี และหน่วยงานราชการควรเร่งสนับสนุนและส่งเสริมความรู้ความเข้าใจต่อเกษตรกรให้ปลูกผักปลอดสารพิษมากขึ้น ตลอดจนช่วยเหลือในเรื่องการผลิตให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น เพื่อจะทำให้ราคาของผักปลอดสารพิษมีราคาถูกลง รวมทั้งหาแหล่งจำหน่ายให้มากขึ้น จะทำให้ผู้บริโภคตัดสินใจซื้อและบริโภคผักปลอดสารพิษมากขึ้น

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 7
The 7th STOU National Research Conference

ข้อเสนอแนะ

1. ควรศึกษาขนาดประชากรที่มากขึ้น เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่สามารถนำไปพัฒนาต่อยอดวางแผนธุรกิจการผลิตผักปลอดสารพิษได้ในอนาคต
2. ควรทำวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อการได้มาซึ่งข้อมูลที่ครอบคลุมในทุกๆมิติ ได้ข้อมูลของผู้บริโภคในเชิงลึกและสามารถนำข้อมูลที่ได้มาพัฒนาต่อยอดสามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคที่ตรงตามความต้องการของผู้บริโภคมากยิ่งขึ้น
3. การวิจัยครั้งนี้เพื่อเป็นข้อมูลและแนวทางที่เป็นประโยชน์ต่อการประกอบธุรกิจผักปลอดสารพิษได้อย่างเหมาะสม
4. เพื่อเป็นข้อมูลในการกำหนดกลยุทธ์ และการวางแผนทำการตลาดธุรกิจผักปลอดสารพิษที่สนองความต้องการของผู้บริโภคได้อย่างเหมาะสม

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมการเกษตร. (2539). คู่มือการปลูกผักให้ปลอดภัยจากสารพิษ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์กรุงเทพ.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์, ปริญ ลักขิตานนท์, ศุภร เสรีรัตน์, และองอาจ ปทวนาวิช. (2541). กลยุทธ์การตลาดและการบริหารการตลาด. กรุงเทพฯ : ธีระฟิล์มและไซเท็กซ์.
- สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ. (2559). ความหมายและหลักการผลิตผักปลอดสารพิษแบบฉบับชมรมเกษตรปลอดสารพิษ. สืบค้นเมื่อ 30 ธันวาคม 2559, จาก <http://WWW.thaibiodiversity.org/Topic/TopicDetail.aspx?TopicID=147>.
- สำนักกระบวนวิทยา. (2559). สถิติของโรคและการเจ็บป่วยจากการทำงาน. สืบค้นเมื่อ 30 ธันวาคม 2559, จาก <http://WWW.thaihealth.or.th/Content/20229.html>.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2559). โครงสร้างประชากร จังหวัดสุพรรณบุรี ไตรมาสที่ 4. สืบค้นเมื่อ 30 ธันวาคม 2559, จาก <http://WWW.thaihealth.or.th/Content/20229.html>. http://www.mol.go.th/sites/suphanburi.mol.go.th/files/aitmaas_4_pii_2559.jpg.
- อริศรา รุ่งแสง. (2555). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกซื้อผักปลอดสารพิษของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร (สารนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- Best, J. W. (1981). Research in education (4th ed.). New Jersey: Prentice Hall.
- Coulibaly, O., Nouhoheflin, T. , Aitchedji, C. C. , Cherry, A. J. & Adegbola, P. (2011). Consumers' Perceptions and Willingness to Pay for Organically Grown Vegetables. Journal International Journal of Vegetable Science. 17(4), 349-362.
- Olaimat, A. N. & Holley, R. A. (2012). Factors influencing the microbial safety of fresh produce: a review. Food Microbiology. 32, 1-19.
- Somasundram, C., Razali Z., & Santhirasegaram, V. (2016). A Review on organic food production in Malaysia. Hort. 2, 1-5.
- Willer, H. & Kilcher, L. (2009). The World of Organic Agriculture-Statistics and Emerging Trends 2009. FIBL-IFOAM Report. Geneva; Bonn; Frick: IFOAM; FiBL; ITC.
- Yamane, T. (1973). Statistics: An Introductory Analysis. 3rd edition. New York: Harper and Row Publication.